

Paulina PUKYTĖ

KAI AŠ NEGALĖJAU

Menininkė, rašytoja, poetė, eseistė Paulina PUKYTĖ, daugiausia kurianti apropriacijos, citavimo, radimo ir perdirbimo metodais, karantino metu kūrė projektą „Beždžioniavimo menas“ – kasdien „perdirbavo“ kokį nors gerai žinomą ar beveik nežinomą meno kūrinį – nuo senųjų meistrų iki šiuolaikinio meno, – pasitelkusi pliušinę beždžionėlę ir namuose po ranka pasitaikančius daiktus.

Kūriniai tokiam dekonstravimui buvo pasirenkami pagal tai, ką pliušinė beždžionėlė gali padaryti, nors pagrindinė minkšto žaisliuko savybė yra ta, kad jis nieko negali padaryti.

Čia pateikiami keturi iš šešiasdešimt šešių šio projekto vaizdų ir lydintis Paulinos tekstas apie negalėjimą, sukurtas taip pat perdirbimo būdu: šį eilėrašį sudaro surinktos gerai žinomos ir atsitiktinės rastos frazės apie ko nors darymą, pateiktos atvirkščiai.

WHEN I COULD NOT

Artist, writer, poet, essayist Paulina PUKYTĖ works predominantly with appropriation, citation, finding and recycling. During the lock-down she made sixty-six images (an image a day) of The Art of Aping, recreating the most well-known as well as pretty obscure artworks – from old masters to contemporary art – using a soft toy ape and various household and personal objects. Artworks for this deconstruction project were chosen according to what the ape was able to do, while a soft toy’s special power is the inability to do anything. Four images out of the series of sixty-six are shown here, accompanied by a text on inability that Paulina wrote using a similar recycling method: well known and just random found phrases about doing something were collected into this poem and turned into their opposites.



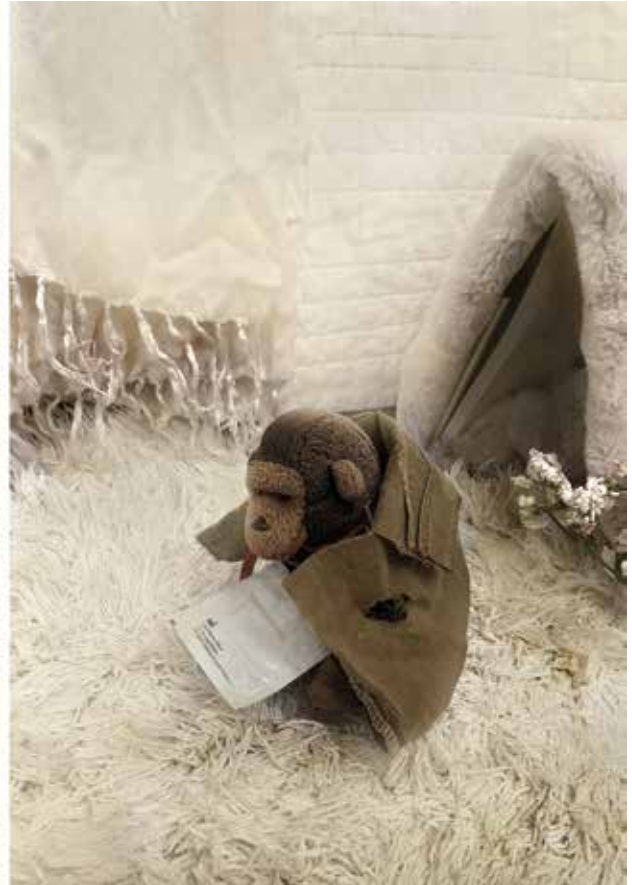
Paulina PUKYTĖ. Beždžioniavimo menas (Pieter Bruegel, 1564–1638. Girtuoklis ant kiaušinio. 1579–1638?)



Paulina PUKYTĖ. Beždžioniavimo menas (Caspar David Friedrich, 1774–1840. Keliautojas virš debesų jūros. Apie 1818)

Kai aš negalėjau gulėti mirties patale,
 kai aš negalėjau būti malalietka,
 kai aš negalėjau būti mažas ir šile ožius ganyti,
 kai aš negalėjau tarti tave, Lietuva,
 kai aš negalėjau turėti kaime mergelės,
 kai aš negalėjau joti ant vainos,
 kai aš negalėjau būti partizanas,
 kai aš negalėjau išvažiuoti,
 kai aš negalėjau sugrįžti,
 kai aš negalėjau rasti tavęs,
 kai aš negalėjau tavęs pamatyti,
 kai aš negalėjau verkti,
 kai aš negalėjau investuoti į įmonę,
 kai aš negalėjau būti pas močiutę,
 kai aš negalėjau augti pas tėvelį,
 kai aš negalėjau užaugti,
 kai aš negalėjau numirti,
 kai aš negalėjau užgimti šypsodamos meiliai,
 kai aš negalėjau būti kitoks,
 kai aš negalėjau turėti šyvās kumelės,
 kai aš negalėjau stovėti šeštą rytą su dviem lagaminais,
 kai aš negalėjau manyti, kad jis turėtų būti įjungtas,
 kai aš negalėjau pamilti pats savęs ir suprasti, kad esu
 teisingoje vietoje teisingu laiku,
 kai aš negalėjau būti aikštėje be priežasties,
 kai aš negalėjau plaukti delfinu,

kai aš negalėjau paklausti šeimos,
 kai aš negalėjau pradėti savo kadencijos,
 kai aš negalėjau pasakyti, kad ir man nuolaida priklauso,
 kai aš negalėjau džiaugtis, kad pas mus nėra daug turistų,
 kai aš negalėjau valdyti situacijos,
 kai aš negalėjau kontroliuoti,
 kai aš negalėjau padirbėti geriau,
 kai aš negalėjau pati nusipirkti ir pasidovanoti,
 kai aš negalėjau ko nors perskaityti,
 kai aš negalėjau naudoti regėjimo, klausos, skonio ir
 kvapo pojūčių,
 kai aš negalėjau visiškai išnaudoti sunkaus krepšio,
 kai aš negalėjau palikti tos disonancijos,
 kai aš negalėjau naudotis visais dvylika žaidėjų,
 kai aš negalėjau viso teksto perskaityti dar prieš jam
 patenkant į spaustuę,
 kai aš negalėjau kreiptis į teismą,
 kai aš negalėjau parašyti ne dviejų, o keturių, šešių ar
 net aštuonių romanų,
 kai aš negalėjau būti tavo žvaigždė,
 kai aš negalėjau sportuoti: čiuožti, slidinėti, dviračiu
 važinėti, plaukioti,
 kai aš negalėjau susižeisti, žūti, užsikrėsti mirtina liga,
 kai aš negalėjau juoktis arba spekuliuoti,
 kai aš negalėjau padaryti karjeros kaip architektė,
 kai aš negalėjau atsinešt savo fotoaparato,



Paulina PUKYTĖ. Beždžioniavimo menas (Vladimir Serov, 1910–1968. Leninas Razlive)

kai aš negalėjau lauktis tavo mažylio,
 kai aš negalėjau pamatyti, kad krūva tapo gana didelė,
 kai aš negalėjau pasakyti,
 kai aš negalėjau būti mažutėlis,
 kai aš negalėjau būti toks kaip tėtis,
 kai aš negalėjau būti vienintelis vyras,
 kai aš negalėjau būti sesele,
 kai aš negalėjau būti išimylėjusi,
 kai aš negalėjau būti protinga,
 kai aš negalėjau būti trijų dienų,
 kai aš negalėjau būti Las Vegase,
 kai aš negalėjau būti vaikas,
 kai aš negalėjau būti jauna,
 kai aš negalėjau būti panašioje situacijoje,
 kai aš negalėjau žūti,
 kai aš negalėjau sakyti ne, nepagaminsiu,
 kai aš negalėjau namo sugrįžti,
 kai aš negalėjau judėti pirmyn, kartkartėmis matydamas
 trumpus grožio blyksnius,
 kai aš negalėjau to gauti prekiaudamas,
 kai aš negalėjau turėti kaime avelės,
 kai aš negalėjau žaisti krepšinio,
 kai aš negalėjau turėti dviračio,

kai aš negalėjau pasilabinti ir persimesti keliais žodžiais
 bene su kiekvienu svečiu,
 kai aš negalėjau skristi iš Vietnamo į Šiaurės Ameriką,
 kai aš negalėjau turėti sunkumų,
 kai aš negalėjau turėti bėdų su virškinimu,
 kai aš negalėjau išvykti kažkur toliau,
 kai aš negalėjau žaisti,
 kai aš negalėjau pažaisti kartu su juo,
 kai aš negalėjau turėti tikslo ir motyvacijos,
 kai aš negalėjau turėti lytinių santykių,
 kai aš negalėjau susitelkti į save ir į Dievą bei
 perfiltruoti visko, kas mus skyrė,
 kai aš negalėjau pasirinkti: arba nugriūti ant scenos,
 arba greitai nusigauti į užkulsius,
 kai aš negalėjau suteikti jam poilsio,
 kai aš negalėjau išvažiuoti dirbti į užsienį,
 kai aš negalėjau darytis užsienio paso,
 kai aš negalėjau eiti ulytėlėm,
 kai aš negalėjau eiti per dvarelį,
 kai aš negalėjau eiti per Lietuvą pėsčiomis,
 kai aš negalėjau eiti per ulyčią,
 kai aš negalėjau eiti į mokyklą,
 kai aš negalėjau eiti un tų upį,

kai aš negalėjau eiti iš Šventojo Kryžiaus bažnyčios,
 kai aš negalėjau eiti per žemę žydinčią, apsvaigęs saulės
 spinduliuos,
 kai aš negalėjau eiti lygiaisiais laukeliais,
 kai aš negalėjau eiti į Sant Ivesą,
 kai aš negalėjau eiti šilalin grybaucie,
 kai aš negalėjau eiti į lelijų daržą,
 kai aš negalėjau eiti per kluonelį,
 kai aš negalėjau eiti pro vaistinę,
 kai aš negalėjau eiti pirmą kartą į pirmą klasę,
 kai aš negalėjau eiti į televiziją ir ten dirbti aktorinį darbą,
 kai aš negalėjau eiti į darbą,
 kai aš negalėjau eiti gatve,
 kai aš negalėjau eiti gulti,
 kai aš negalėjau eiti nuo vargonų,
 kai aš negalėjau eiti į darželį,
 kai aš negalėjau eiti per požeminę perėją,
 kai aš negalėjau eiti į atrankas,
 kai aš negalėjau eiti pajūriu,
 kai aš negalėjau eiti plauti laiptų,
 kai aš negalėjau eiti pirmos išpažinties,
 kai aš negalėjau eiti nemačius,
 kai aš negalėjau eiti jos link,
 kai aš negalėjau eiti ieškoti Dievo,
 kai aš negalėjau eiti pro bulves,
 kai aš negalėjau eiti mieste ir verkti,
 kai aš negalėjau daryti įtupstų su svareliais,
 kai aš negalėjau daryti šiurkščių klaidų,
 kai aš negalėjau daryti „Žalgirio“ stadiono sklypo
 patikrinimo,

kai aš negalėjau daryti interviu,
 kai aš negalėjau daryti reportažo,
 kai aš negalėjau daryti apklausos,
 kai aš negalėjau daryti pravaikštų,
 kai aš negalėjau daryti lazanijos,
 kai aš negalėjau daryti eksperimento,
 kai aš negalėjau daryti daug suktukų,
 kai aš negalėjau daryti asmenukės,
 kai aš negalėjau daryti filmų,
 kai aš negalėjau daryti dviejų aukštų voljeriukų žiemai,
 kai aš negalėjau daryti dvigubai daugiau pakartojimų su
 gaudyklės juosta,
 kai aš negalėjau daryti normalių įžeminimų kaime,
 kai aš negalėjau daryti kick-downų,
 kai aš negalėjau daryti keturių dalykų,
 kai aš negalėjau daryti jėzaus vadinamo loopiuoko ant
 bangos,
 kai aš negalėjau daryti gero darbo,
 kai aš negalėjau daryti to paties,
 aš suradau kitą, kuris dar labiau negalėjo, ir tas viską
 padarė.

Paulina PUKYTĖ

Paulina PUKYTĖ. Beždžioniavimo menas (Mindaugas Navakas. Kablys. 1994)

